

ØKUMENISK RAPPORT 2022

Innledning

Sjømannskirkens grunnregler angir organisasjonens formål og konfesjonelle ståsted. I §2 står det:

«Sjømannskirkens formål er å fremme Guds rike ved å være kirke i verdens hverdag blant norske statsborgere i utlandet, på havet og norsk kontinentalsokkel.

Arbeidet kan inkludere øvrige nordiske lands statsborgere og ansatte av andre nasjonaliteter på norske skip og i norske firma. Sjømannskirken skal:

- a. forkynne Guds ord*
- b. forvalte sakramentene*
- c. gi trosopplæring*
- d. praktisere kristen nestekjærlighet»*

En følge av dette formålet er at Sjømannskirken ønsker å betjene *alle* nordmenn. Videre i §2 står det:

«Sjømannskirken sitt arbeid er basert på Bibelen og Den norske kirkes læregrunnlag. Kirkelige handlinger skal utføres etter Den norske kirkes liturgi og ordninger.

Sjømannskirken representerer Den norske kirke overfor nordmenn i utlandet og på norsk kontinentalsokkel.

Sjømannskirken er del av den verdensvide kirke og har med det et økumenisk ansvar som kommer til uttrykk gjennom lokale, nasjonale og internasjonale økumeniske relasjoner.»

Disse setningene angir viktige sider ved Sjømannskirkens konfesjonelle ståsted og selvforståelse. Selv om Sjømannskirken tar mål av seg å betjene nordmenn med ulik konfesjonell tilknytning og ulik tro for den saks skyld, presiserer grunnreglene Sjømannskirkens tilknytning til Den norske kirkes lutherske læregrunnlag

Sjømannskirken anser seg som del av den verdensvide kirke og har med det et økumenisk ansvar som innebærer å forholde seg til lokale menigheter av ulike konfesjoner der man er lokalisert eller der hvor ambulerende sjømannsprester ferdes. Det anses også som naturlig å delta i interkonfesjonelle sammenhenger der det er hensiktsmessig ut fra formålet.

Det kan innledningsvis nevnes at rapporten har blitt til ved å skrive et sammendrag av årsrapportene til sjømannskirkene og de mobile enhetene i Sjømannskirken. Ikke alle enhetene har levert rapport om økumeniske kontakter man har hatt, men oversikten gir

likevel et godt bilde av at sjømannskirkene og de mobile enhetene er oppmerksom på andre kirkesamfunn og de økumeniske nettverkene/organisasjonene. Det er også tydelig at den økumeniske kontakten er tatt opp igjen etter pandemien.

Økumenisk samarbeid på sentralt hold

Sjømannskirken er fast medlem av Mellomkirkelig råd i Den norske kirke (Dnk) og har med det et engasjement inn mot Dnk sitt økumeniske arbeid. Det anses som hensiktsmessig å være del av Dnk sitt økumeniske arbeid ettersom Sjømannskirken har et verdensvidt oppdrag og kommer i berøring med en rekke ulike konfesjoner. Sete i MkR er med på å øke den økumeniske bevisstheten i Sjømannskirkens ledelse samtidig som det gir en god mulighet for informasjonsdeling. Det er generalsekretær som sitter i MkR.

Alle de nordiske landene har arbeid rettet mot sine respektive utenlandske borgere, sjøfolk og fiskere. Arbeidet er organisert ulikt ved at arbeidet i Norge og Finland ivaretas av selvstendige organisasjoner. I Sverige og Danmark er arbeidet del av de respektive lands folkekirker. Generalsekretærene/avdelingslederne har et møte i halvåret der informasjon blir delt og saker diskutert.

Sentralt økumenisk samarbeid ovenfor sjøfolk

Sjømannskirken er medlem i den økumeniske paraplyorganisasjonen for betjening av sjøfolk og fiskere med navn International Christian Maritime Association (ICMA). ICMA ble etablert i 1969 og er en global økumenisk organisasjon med 28 medlemmer fra ulike kirkesamfunn og organisasjoner med forskjellig konfesjonelle ståsted.

Alle medlemmene er engasjert for å forbedre sjøfolks velferd, inkludert fiskere og familiene til dem som har sitt arbeid på sjøen. ICMA er registrert i Storbritannia som hjelpeorganisasjon («Charity»). Norden regnes som en egen region i ICMA og de nordiske sjømannskirkene, med unntak Svenska Kyrkan som trakk seg ut i 2018, har dermed én plass i styret som går på omgang mellom sjømannskirkene i Danmark, Norge og Finland. Sjømannskirken ved generalsekretær Jeffrey Huseby tiltrådte styret i 2020 og har ivarettatt vervet siden da.

Som kjent har det vært en svært markant nedgang i antall norske sjøfolk i internasjonal sjøfart, men medlemskapet i ICMA sentralt og kontakten med ICMA lokalt, anses likevel som hensiktsmessig. Sjømannskirken deltar i et lokalt og aktivt ICMA-samarbeid i Hamburg, Singapore og Aberdeen. Tidvis samarbeider vi for eksempel med Stella Maris¹ ved dødsfall om bord på skip der deler av mannskapet er katolske kristne.

På sentralt hold driver ICMA med beslutningspåvirkning (advocacy) gjennom representasjon ved International Labour Organization (ILO) og International Maritime Organization (IMO). I 2022 har dette i hovedsak handlet om spørsmål knyttet til koronapandemien (vaksiner, mannskapsskifte etc) og til skip som har blitt liggende i Svartehavet i forbindelse med krigen i Ukraina.

---

¹ Stella Maris er Den katolske kirke sin avdeling/organisasjon for arbeid rettet mot sjøfolk

Glimt fra sjømannskirkenes økumeniske kontakt og samarbeid

Berlin: Det samarbeides godt med de skandinaviske søsterkirkene og med Jesu Christi Kirche gemeinde som er den lokale menigheten som Sjømannskirken leier lokaler av. Samarbeidet består av noen felles gudstjenester, deltakelse på jubileer mm. De skandinaviske menighetene har tidligere samarbeidet om et felles ungdomsarbeid «SKUB», men dette har ikke kommet i gang igjen etter pandemien.

Hamburg: Den økumeniske kontakten har bestått av to fellesgudstjenester med de tre nordiske kirkene, samt en felleskirkelig i gudstjeneste i St. Michaelskirken i forbindelse med den årlige «Havnebursdag». Sjømannskirken deltok i ICMA-samarbeidet om ivaretagelse av sjøfolk på båter og i havna. Den årlige fellesgudstjenesten ble i 2022 avlyst på grunn av pandemien. Det kan nevnes at kirken leier ut til den protestantiske indonesiske menigheten i Hamburg og at sjømannspresten deltok på deres julefeiring. Sjømannskirken i Hamburg har siden november 2020 vært medlem av ACKH – «Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Hamburg» hvor det er om lag 35 kirker i Hamburg fra ulike konfesjoner som samarbeider blant annet om å arrangere «Ansgarsgudstjenesten» som er Nord-Europas største økumeniske gudstjeneste.

Aberdeen: Sjømannskirka er medlem i «Port Welfare Comitee» som består av kirker og lokale/regionale organisasjoner som besøker skip og sjøfolk i Skottland. Komiteen har 4 møter pr år. Sjømannskirka er også representert i «Aberdeen Churches Together» som består av representanter fra de fleste kirkesamfunn sentralt i Aberdeen. Gjennom disse nettverkene knytter vi kontakter, vi utveksler konkrete tips i arbeidet og kjenner fellesskap i arbeidet vi står i. I 2022 har vi hatt gudstjeneste i et kapell inne i hovedkirka i Aberdeen, St. Nickolas Church og har også deltatt i katolsk gudstjeneste i Aberdeen på invitasjon fra biskopen.

Alanya: Sjømannskirken har et godt samarbeid med de to finske og den nederlandske menigheten i byen. Disse leier sjømannskirken til sine gudstjenester. Det har også vært flere møtepunkter med den tyske menigheten i byen, blant annet på et stort julearrangement. Sjømannskirken har også hatt kontakt med en internasjonal menighet og med Den evangeliske kirken som holder til i Antalya.

Sveits: Sjømannskirken har sin base i Genève og bruker årlig kapellet på Château de Bossey; kursenteret som eies av Kirkenes verdensråd. I 2022 ble det arrangert en felles påskedagsgudstjeneste sammen med Den svenske kirken, samt Luciagudstjeneste i Det økumeniske senteret i Meyrin kommune. Det økumeniske engasjement knytter seg ellers til samhandling med prester og ledelse i sammenslutningen av lutherske kirker i Sveits og Lichtenstein, BELK (Bund Evangelisch-Lutherischer Kirchen). Sjømannspresten deltok på en samling med prestene i den reformerte kirken, den katolske kirken og den evangeliske kirken.

Paris: Sjømannskirken har nært samarbeid med den Danske kirken i Paris og Den Svenska Kyrkan i Paris. Høsten 2022 har det vært felles skandinavisk gudstjeneste, samarbeidsmøter, småbarnssang og café. Det er også god kontakt med den lokale katolske kirken Paroisse Sainte Pauline. Dette handler om gjensidig leie av lokaler og telt. Sjømannskirken har også god kontakt med de lokale menighetene i Den forente

protestantiske kirken, og samarbeider om enkeltgudstjenester og andre arrangement, blant annet en årlig «bønn for kirkens enhet».

Benelux: Sjømannskirken sitt samarbeid med de øvrige skandinaviske kirkene ble videreført i 2022. Dette handler om å leie lokaler til gudstjenester, samt deltakelse på felles skandinaviske gudstjenester.

København: Sjømannskirken ble i 2022 medlem av «Danske Kirkers Råd». Dette er en viktig møteplass for å møte de andre kirkesamfunnene. I 2022 deltok sjømannskirken på en økumenisk kirkevandring i anledning «Den økumeniske bedeuge for Kristen enhed» hvor Den katolske kirke, Metodistkirken, Den danske folkekirke, Den ortodokse kirke, Den anglikanske kirke og Svenska Kyrkan, er med. I tillegg til dette ble det arrangert en nordisk gudstjeneste i samarbeid med de nordiske kirkene i København. Det samarbeides også nært med Svenska Kyrkan i København og i 2022 har det også vært god kontakt med de to soknekirkene til Den danske folkekirken.

Stockholm: Sjømannskirken har etter hvert fått en god og konstruktiv relasjon til Svenska Kyrkan og den lokale kirken vi hører til i Svenska Kyrkan, samt biskopen i bispedømmet. Biskopen deltok på en gudstjeneste hvor også generalsekretær deltok. Kontakten med Svenska Kyrkan anses som viktig med tanke på å være orientert om hva som rører seg i vår søsterkirke. Sjømannskirken er medlem av Södermalm Kristelige Råd, men har ikke deltatt på deres møter i 2022. Kontakten med Svenska Kyrkan er av stor betydning for samarbeidet og for å minne om vårt felles ansvar for å ivareta Porvoo-erklæringen om å yte kirkelig tjeneste ved livets skifter.

Gran Canaria: Sjømannskirken sitt arbeid omfatter alle uavhengig av kirketilhørighet, noe som i 2022 er blitt videreført i alt fra frivillighet og til gudstjenester, kirkelige aktiviteter og annet arbeid. I 2022 var det 100% oppslutning om konfirmasjon til tross for flere ulike konfesjoner. Sjømannskirken har ukentlige gudstjenester i den lokale katolske kirken og støtter også deres diakonale arbeid med midler. Utskiftninger i stab i 2022 har gjort at de økumeniske kontaktene ikke er opprettholdt på samme nivå som tidligere, men dette er noe som det er planer om å ta opp igjen.

Torre Vieja: Det økumeniske samarbeidet er i gang igjen etter pandemien. I 2022 kunne sjømannskirken igjen delta på en felles økumenisk gudstjeneste i Parroquia Inmaculada Concepción i forbindelse med Bønneuken for kristen enhet. Denne kirken får vi da også låne til julaftensgudstjenesten. Sjømannspresten deltok på bispevielse av den nye biskopen i Orihuela. Det var en stor begivenhet og ingen selvfølge for en sjømannsprest som er kvinne. Sjømannskirken har også kontakt med den svenske kirken og deltok på deres innvielse av nye lokaler. Det kan også nevnes at det er et samarbeid med Royal Airforce Association om en årlig markering av Remembrance Day. Sjømannskirken støttet Frelsesarmeen i Alicante ved at 10% av alle ofringer ble gitt til arbeidet, jevnlig møter og innsamling av klær til Frelsesarmeen og har jevnlig møter.

Costa del Sol: Sjømannskirken er lokalisert i et åpent og økumenisk engasjert katolsk bispedømme. Lux Mundi er en selvstendig organisasjon som aktivt samarbeider med bispedømmet og inviterer årlig til «Bønneuke for kristen enhet». Her deltar den katolske kirke, den anglikanske kirke, den russisk ortodokse kirke, en baptistkirke, flere

pinsemenigheter og Metodistkirken. Den lutherske kirken er representert med representanter fra Finland, Sverige, Danmark og Norge. Programmet består av å besøke hverandres kirker og delta som liturger ved kveldsbønner med liturgi gitt fra Kirkenes Verdensråd. Uken avsluttes med en kveldsbønn i hovedkatedralen i Malaga der alle er representert med sine liturgiske plagg. Sjømannspresten deltok også på en gudstjeneste for kristen enhet i den katolske kirken. Sjømannskirken på Costa del Sol gir 10 % av sin kollekt til Lux Mundi. Tradisjonen tro besøkte Lux Mundi sjømannskirken for å gi konfirmantene innblikk i økumenikk samtidig som de får oppleve noe av det sosiale arbeidet Lux Mundi gjør i Fuengirola. Økumenikk oppleves relevant her da flere konfirmanter har foreldre fra ulike kirkesamfunn og kan være døpt i andre kirker.

Albir: Kirkesenteret lånes ut til den Anglikanske kirke, som holder gudstjeneste hver søndag morgen. Der er jevnlig vielser i den katolske kirken i Alfaz del Pi, og det er god kontakt med den lokale pater. I 2022 hadde vi også en begravelse der. De siste årene har Sjømannskirken Albir-Villajoyosa deltatt med kirkens fane i «La ofrenda de flores» (blomstertoget), der kommunens innbyggere gir blomster i gave til kirken i anledning lokalkirkens helgendager. Sjømannskirken gir 10% av alle takkoffer til den lokale avdeling av den katolske kirkes diakonale organisasjon Caritas. Denne står for innkjøp av mat og nødvendigheter artikler som deles ut til hjemløse og/eller inntektsløse i byen. Hvert år har vi med oss konfirmantene på en innkjøpsrunde, og de får innføring i hvordan innsamling og utdeling foregår på en måte som best mulig ivaretar mottakers verdighet og stolthet.

Singapore: Sjømannskirken deltar normalt i «Port Chaplains Forum» som jobber inn mot sjøfolk. De som møter der er representanter for The Mission to Seafarers, International Lutheran Seafarers' Mission, Apostleship of the Sea, Sailors' Society, den Danske Sømandskirke, og Sjømannskirken. Forumet har regelmessige møter og bistår hverandre ved fravær, større hendelser, oppgaver som krever at en er ordinert m.m.

Houston: Sjømannskirken har hatt et godt samarbeid med «Tellepsen International Seafarer Center» (TISC) og «North American Maritim Ministry Association» (NAMMA). TISC er et velferdssenter for sjøfolk som befinner seg i Houstonområdet og organiserer en økumenisk besøkstjeneste av prester fra den katolske kirke, den lutherske kirke, den episkopale kirke og den presbyterianske kirke. Alle kirkesamfunnene har en representant i Ministry Committee, hvis oppgave er å ha tilsyn med og støtte tjenesten. Sjømannskirkens prest deltok i et økumenisk bønnefellesskap med de andre sjømannsprestene i begynnelsen av Russlands invasjon av Ukraina. ISC arrangerer også i samråd med NAMMA et kurs for kommende sjømannsprester fra hele verden, hvor kursdeltagerne besøkte Sjømannskirken for informasjon, lunsj og omvisning. Sjømannskirken har også et samarbeid med nabokirken Revive! Der de låner hverandres anlegg til store arrangement, dessuten driftet de et sosialt arbeid i nærområdet. Sjømannskirken gir ti prosent av innsamlet kollekt til arbeidet. Staben har deltatt på gudstjeneste i Revive!. Sjømannskirken har også hatt dialog med staben ved First English Lutheran Church i New Orleans, for å gi sjelesørgerisk oppfølging av nordmenn der.

Florida: Pga pandemien ble gudstjenestefellesskapet med Svenska Kyrkan i Naples kansellert i 2022. Sjømannskirken leier ut lokaler til Svenska Kyrkan og til tre amerikanske

menigheter.

Los Angeles: Sjømannspresten er med i et økumenisk pastorfelleskap i San Pedro med deltakere fra ulike protestantiske kirkesamfunn. Kirken samarbeider med Beacon House, en diakonal, tverrkirkelig organisasjon. Samarbeidet består i praktisk jobbing, lån av fasiliteter og enkelte samlinger. Kirken deltar på en årlig gudstjeneste knyttet til en nordisk festival i Thousand Oaks. Dette er hovedsakelig lutheranere, men er åpent for andre kirkesamfunn.

New York: Sjømannskirken har i avlagt besøk hos våre skandinaviske nabokirker; Den danske sømannskirke og Svenska Kyrkan. En av sjømannsprestene deltok på en gudstjeneste i Svenska Kyrkan i juli. En av de svenske sjømannsprestene gjorde dugnad under 17. mai-arrangementet vårt. En av våre sjømannsprester assisterte ved vigsel i en katolsk kirke i juli.

Sjømannsprest Vest Europa: Studentpresten deltok på Svenska Kyrkans menighet i Roma sitt 50-årsjubileum. I tillegg til fest- og jubileumsgudstjenesten var det samling i Lukasgården, pilegrimsvandring og mottagelse i den svenske ambassaden. Studentpresten har fast tradisjon med å låne den svenske kirken i Roma til julegudstjeneste. Det skjedde også i 2022. Der deltok den svenske kirkens organist og medlemmer av den svenske menigheten.

Studentprest Australia og New Zealand: Tjenesten består i hovedsak av å betjene studenter og dermed går lite av tiden med til å ta opp økumeniske kontakter i det kirkelige landskapet i Australia og New Zealand. Studentpresten holdt imidlertid kontakt med Den lutherske synoden, de nordiske kollegene og med University Chaplains av ulike kirkelig forankring. Det har også vært uformelle kontakter med enkeltpersoner fra Uniting Church i Australia.

Ambulerende sjømannsprest Øst Europa: Vår ambulerende prest har hatt samtaler og møter i Gaza, Jerusalem, Amman, Beirut, Kyiv, Vilnius, Tbilisi og Jerevan i løpet av 2022. Flere steder har samtalen vært i samarbeid med de norske ambassadene i de respektive landene. Hovedfokuset i arbeidet har vært å besøke og betjene nordmenn. I økumenisk perspektiv har fokuset vært å etablere kontakt med lutherske søsterkirker, men også å ha samtaler med andre religiøse ledere. Det har handlet om å orientere seg i områder som sjømannspresten betjener, samt å ha høflighetsbesøk til lokale religiøse ledere. Noen steder er det vært samarbeid med lokale kirker til norske/nordiske gudstjenester.